

BORISZ PASZTERNÁK VERSEI

H A M L E T

A zaj elült. A színpadra kiléptem,
az ajtó szögletének vetve hátamat.
Messzi visszhangokat halászva tán megértem.
a kor, amelyben élek, merre tart.

Rámnehezedett az éj homálya,
ezernyi látszó csillan róla rám —
Atyám, ha lehet, tekints e fohászra:
múlják el ez a keserű pohár.

Szeretem szívós, szép szándékaid,
s a szerepet játszani kész vagyok.
De már egy újabb dráma készül itt,
amelyből kimaradnom volna jobb.

Am a cselekmény eleve kitervelt,
s az út végét elhagyni nem lehet.
Magam állom a farizeus-tengert.
Élni — nem leélni kell az életet.

N A G Y H É T E N

Még éji kód körös-körül,
még oly nagyon korán van,
hogy csillag számolatlan ül
az égen, csillog, fényesül,
s az egész föld, ha csak tehetné
a Húsvétot átszenderegné
buzgó zsoldározásban.

Még éji kód körös-körül,
s míg hajlik a hajnal az égre,

mint aki örökre nyugodni tért,
nyugszik tetőtől talpig a tér —
s mintha a langyos napkelte
beletelne még ezer évbe.

A föld most még mezítelen
és úgy szeretne éjjel
harangoztatni szertelen
és zengeni a kórus énekével.

És Nagycsütörtöktől egész
Nagyszombat éjjeléig
partot törnek a vizek és
a tenger felörvénylik.

Csupasz erdőben csupasz az ág,
és a fenyőfák rendje,
mint imádkozó sokaság
néz fel a Golgota-hegyre.

S a városban, a kis, kopár
tereken ácsorogva
meztelen fák csoportja vár,
s beles a templom rácsán lopva.

S nyugózi őket félelem.
Érthető ijedelmük —
kiszöknek helyükből a kertek,
a földek rengenek, remegnek:
az Egy Istent temetjük.

S az Úr Ajtaja csupa fény.
Fekete palást, gyertyasor, ének,
arcok, pirosra sírt szemek —
s hogy feltűnik a körmenet,
s a Gyolcslepellel közeleg,
a kapunál bámuló félszeg
nyírfák az útból félrelépnek.

És az udvaron körbejárdal
a körmenet és visszatér,
s az utcáról tavaszi kedvet
és tereferét hoz magával,
s jóillatot: szentelt kenyér
szagát, vegyest a föld szagával.

Március havát szórja szét
a kéregető nyomorék-
seregnek, mintha valaki
a szent ládának javait
osztaná szét a koldusok közt.

Az ének eltart hajnalig,
s magukat kizokogván
elcsendesednek és alig
szűrődnek ki a fényekig
az ige és a zsoltár.

Éjfélre minden élő elcsitul, s a várt
tavasz zsi bongva éled —
az idő lassan mind enyhébbre vált,
és le tudjuk majd győzni a halált
a Feltámadás erejével.

F Ö L D

Moszkvai házak nyugalmaiba
Hirtelen betör a tavasz:
Szekrény mögül röppen a moly,
Mászik nyári kalapokon,
S mehet a bunda a ládába.

A fából való felső házban
Tele virággal sok csupor:
Sárga, meg lila violával.
Levegő árad a szobákba,
Míg a padlásról zsong a por.

Barátságot köt most az utca
A vaksi ablakkal és újra
Összesimul a folyóparton
A fehér éjszaka s az alkony.

S kinn, a folyosón, hallani
Mind, ami történik, s amit
Összefecseg és elcseveg
Cseperészető április.
A bánatról akár ezer
Történetet mondhatna el;
S a palánknál ezüst mese-
fonalat húz a hűvös est.

Lánggal vegyül a félelem
Szabadban, s meghitt tűzhelyen;
Szinte lüktet a levegő.
Ugyanazok a barka-ágak,
S fehér rügyek sok báb-virága
ablakban, utak hajlatában,
s az utcán, műhelyek előtt.

Mért sír a messzeség a ködben,
mért keserű a föld szaga?
Hisz a világra azért jöttem,
Hogy megvizsgáljam köröttem
A vidéket, s a kies föld sem
Szomorkodhassék egymaga.

Ezért aztán így tavasztájon
Eljön hozzám néhány barát,
S ezek az esték — búcsúzások,
Végrendelkező-vigasságok,
Hogy szenvedésünk, titkos áram,
Felolvassza a lét fagyát.

C S O D A

Ahogy Bethániából Jeruzsálembe ment,
szívét baljós sejtelem szállta meg.

Hőség perzselte a domb tüskés bozótját,
egy közeli kunyhó fölött megállt a füst,
tüzelt a levegő, nem rezzent a nád,
s a Holt-tenger tükre sima volt és ezüst.

S ő, tengernél keserűbb keserőséggel
ment az úton, csak pár felhő követte,
a város felé, ahol egy csapszékben
a tanítványok gyülekeztek.

És gondjaiba annyira belemélyedt,
hogy üröm szagával telt meg a mezőség
és elcsitult minden. S ő megállt középen
egymaga. Ajultan terült a táj leple el.
És egybefolyt minden: a sivatag, a hőség,
források, gyíkok, patakmeder.

Nem messze tőle egy fügefa nőtt, de
nem volt rajt' termés, csak levél, meg ág.
S ő így szólt hozzá: „Mi hasznom belőled?
Merev görcsöd ugyan mi örömet ad?

Éhezem, szomjazom, s te — ennem nem adsz,
s oly vigasztalan vagy, mint a gránit.
Be szánalmasan tehetetlen állsz itt!
Hát mindörökre ily meddő maradj!”

S ahogy vezetéken a villám leszalad,
végigborzadt a fán az ítélet,
elhamvasztva egy pillantás alatt.

A lomb, az ágak, a törzs, a gyökérzet,
nem több: egy perc szabadsággal ha élhet
a természet erői megtették volna dolguk.
De a csodák — csodák; bennük Isten beszél,
és midőn zavartan tévelygünk és bolyongunk,
Ő nagy hirtelenséggel ránkcsap, utolér.

K A Z L A K

Karmazsin szítakötők szállnak,
dongók cikáznak szerteszét,
kocsiról lányok kacarásznak;
kaszával ballag férfinép.

Amíg csak tart a jóidő,
a takarmányt meg-megforgatják,
s mire a nap nyugodni tér
ház-nagy kazlakba összerakják.

Alkonyatkor a kazal mintha
útszéli vendégfogadó lenne,
ahol az éj a kályha mellé,
frissen kaszált lóherébe hever le.

Hajnaltájt oszlik a sötétség,
s magas a boglya, mint egy pajta,
amelyben a vándorlegény-hold
az éjszakát átszunnyadta.

Szekerek ébrednek a fényre,
sötét réteken át kocognak,
hajából kirázza a szénát,
nyújtózkodik, felkel az új nap.

S délben a messzi csúcok kékek,
kazlak, mint felhők, egyre nőnek,
s mint ánizsos vodkának, újra
szaga, s ereje van a földnek.

ARANYOS ŐSZ

Ősz van. Mint mesepalota,
mindenki előtt nyitva-tárva.
Ősvények, erdei utak
tavakba tűnődő magánya.

Mintha kiállítást látnál:
termek, termék, egyre termék,
szilfák, kőrifák és nyirfák
arany özönben keverednek.

A hársfa abroncsa mintha
menyasszonyt koszorúzna;
talpig fehérben a nyirfa,
arcát fátyol borítja.

A föld most eltemetkezik
avarfedte gödrökbe, üregekbe.
Juharfa lombjai szegik
a házat aranyos keretbe.

Most, hogy a szeptemberi fák
párosan sütkérezve állnak,
és az alkony a fák derekán
egy egész marék borostyánt hagy,

mikor, ha vízmosásba lépsz,
nincsen ki rögtön meg ne tudná —
lépted nyomán a holt levél
felsustorog, fővenyre hullám;

és az allé végéig hallik
hogyha a lejtőn leereszkedsz,
s a meggy-mézgájú naplemente
megalvad, mint a vér a sebben —

Itt az ősz. Könyvek, fegyverek,
fakó köntösök ócskásboltja,
ahoi csupán a fagy neszez:
herdált kincseit leltározza.

Gömöri György fordítása